

เกสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร. บุญอรรถ สายศร

นายสภาเกสัชกรรมท่านแรก ตอนที่ 2: บทบาทในองค์กรวิชาชีพ

รูปที่ 1. เกสัชกร รองศาสตราจารย์ ดร. บุญอรรถ สายศร
(ภาพจากหนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ (1))

รองศาสตราจารย์ ดร. บุญอรรถ สายศร เป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในองค์กรวิชาชีพทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ทั้งยังเป็นผู้วางรากฐานให้เกิดองค์กรวิชาชีพตามกฎหมายในประเทศไทยซึ่งถือเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของวิชาชีพ บทความตอนที่ 2 นี้จะกล่าวถึงบทบาทดังกล่าวของอาจารย์บุญอรรถ

งานในองค์กรวิชาชีพของไทย

อาจารย์บุญอรรถมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ควบคุมการประกอบวิชาชีพเกสัชกรรมมาตั้งแต่ครั้งอดีตที่ยังไม่มีสภาเกสัชกรรมเกิดขึ้น โดยท่านดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการการประกอบโรคศิลปะและประธานอนุกรรมการประกอบโรคศิลปะสาขาเกสัชกรรม ท่านยังทำหน้าที่ส่งเสริมการประกอบวิชาชีพเกสัชกรรมผ่านการเป็นกรรมการเกสัชกรรมสมาคม ระหว่างปี พ.ศ.2515-2532 และการดำรงตำแหน่งนายกเกสัชกรรมสมาคม พ.ศ.2529 ถึง 2532

ในช่วงที่อาจารย์บุญอรรถทำหน้าที่ในเกสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย มีความเคลื่อนไหวจากภายนอกวิชาชีพที่ถือเป็นสิ่งคุกคามต่อวิชาชีพเกสัชกรรมมากมาย เช่น การยกปัญหาการขาดแคลนเกสัชกรเป็นข้ออ้างในการที่จะไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 โดยพยายามเสนอให้บุคลากรอื่นมาทำหน้าที่แทนเกสัชกร การจัดประเภทให้ยาปฏิชีวนะและยาอันตรายบางชนิดเป็นยาบรรจุนึ่งที่มีไชยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษตามกฎหมาย (ในปัจจุบันยาปฏิชีวนะดังกล่าวได้ถูกถอดถอนออกจากรายการยาที่ไม่ไชยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษแล้ว) ตลอดจนการแก้ไขพระราชบัญญัติยาฉบับที่ 3 พ.ศ. 2522 ให้ขยายเวลาการบังคับใช้บทเฉพาะกาลออกไปอีก

อาจารย์บุญอรรถและกรรมการเกสัชกรรมสมาคมต้องทำงานอย่างหนักเพื่อรักษาสถานภาพของการประกอบวิชาชีพ ตลอดจนลดผลกระทบเชิงลบที่จะเกิดกับประชาชนในขณะนั้นเริ่มมีการก่อตั้งคณะเกสัชศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเอกชน ทำให้สามารถเพิ่มกำลังการผลิตเกสัชกรได้ นอกจากนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 รัฐบาลได้ให้เกสัชศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยของรัฐต้องปฏิบัติงานชดใช้ทุนในโรงพยาบาลหรือหน่วยงานของรัฐเป็นเวลา 2 ปีตามสัญญาที่ทำก่อนเข้าเรียน

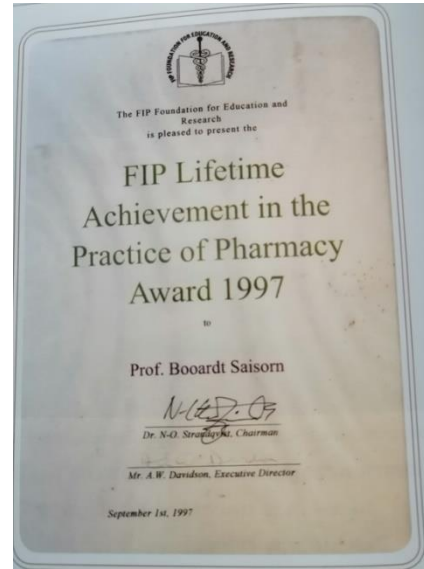
ด้วยมุมมองอันกว้างไกลและภาวะผู้นำของอาจารย์บุญอรรถที่ยึดมั่นในปณิธานของเกสัชกรรมสมาคมในการรักษามาตรฐานและส่งเสริมวิชาชีพเกสัชกรรมให้อยู่ในระดับสูง ท่านจึงผลักดันพระราชบัญญัติวิชาชีพเกสัชกรรมให้เกิดขึ้น จริง ๆ แล้วการดำเนินงานให้เกิดกฎหมายฉบับนี้ ผ่านการทำงานของนายกเกสัชกรรมสมาคมหลายสมัยและต้องใช้เวลาอันยาวนานกว่า 15 ปีจึงจะสำเร็จเพราะการเมืองของไทยในยุคดังกล่าวมีการปฏิวัติรัฐประหารและการยุบสภาหลายครั้ง เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้กระบวนการผ่านกฎหมายฉบับนี้สุดุดไปหลายครั้ง อาจารย์บุญอรรถเป็นแกนนำในการก่อตั้งสภาเกสัชกรรมตลอดกระบวนการตั้งแต่รับหน้าที่เป็นประธานร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพเกสัชกรรมพ.ศ.... ประสานงานกับนักวิชาการ นักการเมือง คณะกรรมการกฤษฎีกา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา จนกระทั่งรัฐสภาได้เห็นชอบและประกาศพระราชบัญญัติวิชาชีพเกสัชกรรมพ.ศ 2537 ในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 111 ตอน 28ก ลงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ 2537 จึงได้เกิดสภาเกสัชกรรมที่มีหน้าที่กำกับดูแลทั้งคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และการประกอบวิชาชีพทุก

สาขา รวมถึงจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเพื่อเป็นหลักประกันแก่สังคม เหตุการณ์นี้นับเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของวิชาชีพ ต่อมา อาจารย์บุญญอรุณการได้รับเลือกตั้งเป็นนายกสภาเภสัชกรรมเป็นคนแรกในปี พ.ศ. 2537 ถึง 2541 หน้าที่เร่งด่วนอันแรก คือ การผลักดันกฎหมายลูกที่จำเป็นเร่งด่วนให้ทัน เช่น จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ระบบการศึกษาต่อเนื่อง เป็นต้น

งานในองค์กรวิชาชีพนานาชาติ

นอกจากการมีบทบาทที่สำคัญในองค์กรวิชาชีพภายในประเทศแล้ว อาจารย์บุญญอรุณยังมีบทบาทสำคัญในองค์กรวิชาชีพเภสัชกรรมนานาชาติด้วย โดยในปี พ.ศ. 2529 ถึง 2537 ท่านดำรงตำแหน่งเป็นรองประธาน FAPA (Federation Asian Pharmaceutical Associations) ซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพเภสัชกรรมระดับเอเชียถึง 3 สมัย ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 ท่านรับตำแหน่งเป็นประธาน FAPA คนที่ 5 ผลงานเด่นของท่าน คือ ในปี พ.ศ. 2529 ท่านเป็นประธานจัด FAPA Congress ครั้งที่ 11 ในประเทศไทยที่กรุงเทพฯ โดยมีเภสัชกรรมสมาคมเป็นเจ้าภาพพร้อมกับการเฉลิมฉลอง 72 ปีของวิชาชีพเภสัชกรรม การจัดประชุมนานาชาติครั้งนั้นเป็นการจัดทำกลางกระแสเสียงคัดค้านของผู้ที่มีประสบการณ์ไม่ดีของการจัดประชุม FAPA ครั้งก่อนหน้าในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม FAPA Congress ครั้งที่จัดภายใต้การนำของอาจารย์บุญญอรุณ ถือเป็นครั้งที่ยิ่งใหญ่ที่สุดเท่าที่ผ่านมาในอดีต โดยมีผู้เข้าร่วมพิธีเปิดถึงกว่า 2500 คนและในพิธีปิดมีผู้เข้าร่วมมากกว่า 3000 คน

อาจารย์บุญญอรุณยังเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้ง FAPA College of Pharmacy (FAPA-CP) ที่ให้การอบรมวิชาชีพขั้นสูงแก่เภสัชกรในภูมิภาคเอเชียเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้มีความสามารถเทียบเท่ากับต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นผลงานริเริ่มของภูมิภาคที่สำคัญและดำเนินการมาถึงปัจจุบัน

รูปที่ 2.รางวัล FIP Lifetime Achievement in the Practice of Pharmacy Award 1997 จากสหพันธ์เภสัชกรรมนานาชาติหรือ International Pharmaceutical Federation (FIP)

อาจารย์บุญญอรุณเป็นเภสัชกรแห่งเอเชียคนแรกที่ได้รับรางวัล FIP Lifetime Achievement in the Practice of Pharmacy Award 1997 จากสหพันธ์เภสัชกรรมนานาชาติหรือ International Pharmaceutical Federation (FIP) ซึ่งเป็นองค์กรสากลที่มีได้แสวงหากำไรที่เน้นหนักกิจกรรมในการพัฒนาวิชาชีพเภสัชกรรมทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาคมโลก รวมทั้งยังมีการทำงานร่วมกับองค์กรอนามัยโลก ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นถึงความทุ่มเทและความรักในวิชาชีพอย่างไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อยของอาจารย์บุญญอรุณ สายศร

เอกสารอ้างอิง

1. Anon. Cremation memorial book: Boordt Saisorn. Bangkok: publisher unknown; 2014.